

MEDYA SOSYOLOJİSİ ÜNİTE 7

Yeni Teknolojilerle Aracılanmış İletişim

YENİ TEKNOLOJİLER

- **Yeni teknoloji** “günümüzdeki araçlar” anlamında kullanılır. **Dolayısıyla** kil tabletlerin kullanıldığı dönemde “çivi yazısı” yeni teknolojiydi. TV’de 1950 ve 1960’larda yeni teknolojiydi.
- **Yeni teknolojinin** bir ürünü bir önceki ürünle birlikte kalabilir, onu marjinal (değişik) duruma düşürebilir veya ortadan kaldırabilir.
- **Bir araç diğerinin yerini alabilir** ama o araçları üreten teknolojik yapı “kendini üzerine inşa ettiği teknolojik yapıdan” bağımsız olamaz ve onu ortadan kaldıramaz.
- **Teknoloji demek** yaşamımızı elimizin, ayağımızın, gözümüzün, kulağımızın ve beynimizin uzantısı olan araçları üretme bilgisi ve bu bilgiye dayanarak örgütlenme ve üretim yapma biçimi demektir.
- **Dolayısıyla**, teknolojik yapı, aslında toplumun yapısıdır.
- **Bilgisayar teknolojik bir araçtır.** E-Posta, sohbet, Facebook gibi sosyal ağ ve blog(gündelik) gibi şeyler teknolojik araç değil; bunların sağladığı (teknolojik araçların) ilişki ve iletişim kurma ve yürütme biçimleri veya türleridir.

Yeni Teknolojik Araçlar

- **Günlük hayatımızda karşılaştığımız örnekler:**
- Cep telefonu sistemi: Cep telefonları ve cep telefonlarıyla bilgisayara ve internete bağlanmak için gerekli tüm araçlar.
- Bilgisayarla aracılanmış iletişim sistemleri
- CD-ROM, multimedya ve internet bağlantı sistemleri
- Video konferansı, interaktif dijital TV (IDTV) ve sanal gerçek sistemleri
- HD ve Dijital TV sistemi
- Metin mesaj gönderme ve alma sistemleri
- Geniş bant ve kablosuz iletişim sistemleri
- “Cameraphone” ve yeni fotoğraf makineleri
- Yeni video ve sinema çekme/kayıt ve gösterme sistemleri
- Yeni ses kayıt sistemleri
- Dijital uydu sistemleri
- Dijital yayın araçları
- Hareket veya ısı ile çalışmaya başlayan izleme ve kontrol sistemleri.
- İşyerleri ve diğer yönetsel yapılardaki kimlik tespiti araçları: parmak izi.
- GPS gibi uydu ile takip sistemi, bu sistemin ulus içi ve uluslararası kontrol ve izleme amaçlı kullanımı; trafikte yön bulmak için kullanımı.
- Robot ve uzaktan kontrollü otomasyon sistemleri.

Yeni Teknolojilerin Getirdikleri ve Götürdükleri

- **Kayıt teknolojisindeki gelişmeler**, bilginin elektronik ortamda kaydını ve sonunda bilgisayarın oluşturulması ve kullanılmasını geliştirmiştir.
- **Cep telefonu** kablolu telefonun yere bağımlı koşulunu ortadan kaldırdı.
- **E-posta** hem kişiler arası hem de iş ilişkilerinde haberleşmeyi birkaç dakikaya(yazma hızına) indirdi.
- İnternet nedeniyle, alışverişlerimizin niceliği de arttı.
- Kişiler arası iletişim nicel olarak azaldı.
- Mekansal farklılığı getirdiği zamansal farklılığı azaltı.
- Evimize gelen mektupları açıp okumaya vaktimiz vardı. Şimdi e-postamıza ce cep telefonumuza gelen postaları okumaya vakit bulamıyoruz.
- Yeni teknolojilerde eski teknolojiler gibi çeşitli etkilere sahiptir ve öncelikle insanlar arası eşitsizliklerin ve sınıfsal farklılıkların devamını sürdüren araçlar olmaktadır.
- Yaşamın her anında “kişisel ilişki” giderek azalmakta, “self-servis” ve “kendin pişir kendin ye” türü yapılar insan ilişkisini daha da azaltmaktadır.
- Bir zamanlar tv bağımlılığı vardı. O sadece seyretmeyi içeriyordu. Şimdi ise internet bağımlılığı var ve kişinin tüm gün ve gecesini kapsamakta.
- İnternet bilgisayar kullanımını gerektirir ve bağımlılık yaratır.
- Cepte, sohbette ve e –postada dil kullanımında “fazlalıklar” atılarak, dilin kullanımı değişti ve yeni simgesel dil gelişmektedir.
- Cep telefonu bize hareket sağlarken bizi kontrol etmek isteyen güçlerin, hareketlerimizi takip etmesini kolaylaştırdı.
- İnternete bağlandığımızda ve Google dahil çeşitli bağlantılara tıkladığımızda, tüm bunların kaydı nerede olduğunu bilmediğimiz bir yerde tutulmaktadır.
- Gençler giderek ilişkilerini internetten kurdukları için, aracınlanmış iletişimde ve ilişkide zorluklar çekme olasılıkları artar.
- Yeni teknolojiler siyasal süreçlerde, insanların seslerini duyurabilmesini sağlar.
- Yeni teknolojiler, özellikle internet devlet kurumlarını vatandaşlara karşı yanıt verici, sorumlu ve açık olmalarının yolunu açar.
- Yeni teknolojiler, hızlı değişimi, hızlı kullan ve hızlı at nedeniyle, hızla artan teknolojik çöplük dağlarının oluşmasına ve çevrenin zarar görmesine neden olmaktadır.
- Devlet kontrolünden arındırılmış enformasyonun (iletişimin) serbest akışı ile sivil toplumun, hükümetin performansını gözetlemesini gerçekleştirir.
- Yeni teknolojiler yoksulluğu azaltır ve fakir insanların yaşam seviyelerini yükseltir denir ama bunun olması için insanın cep telefonundan para kazanması gerekir. Oysa böyle bir durum yoktur ve insanlar, aksine yeni teknolojiler için para harcarlar.
- Yeni teknolojiler insanların demokratikleşmesini sağlamaz çünkü kimse iletişim teknolojilerini bu amaçlar kullanmaz. Ayrıca toplumların demokratik olması ya da olmaması bunların varlığına veya yokluğuna bağlı değildir. Hali ile şirketleri de demokratikleştirmez. Zaten demokrasi şirketlerin özüne ve amacına aykırıdır ve aracın kendisi de bu konuda bir şey yapamaz.
- Yeni iletişim teknolojileri tüketiciyi güçlendirir. Hayır, sadece güçlü olanı güçlendirir ve güç arayanı ve kullanmak isteyen güçsüzlere karşı güçlendirir.
- Yeni teknolojiler e-öğrenme olasılıklarını getirmiştir ama bu ancak öğrenmek isteyenler için geçerlidir.

- İnternet, parayı ödeyebilenler için oldukça çok öğrenme, eğlenme ve hatta iş kurma seçenekleri sunar.

İNTERNETİN GELİŞMESİ

- **Bilgisayarın temeli olan** digital teknoloji, alfabe gibi çalışır fakat harflerle değil rakam temelinde iş görür.
- **Blaise Pascal:** Digital gelişme tarihinde önemli bir başlangıç yaparak ilk mekaniksel hesap makinesini yaptı.
- **Charles Babbage:** İlk bilgisayarın kaşifidir.
- **Christopher Sholes:** İlk daktiloyu yaptı.
- **Herman Hollerith:** Nüfus sayımında kullanılan “**punch card**” düzenini kullandı.
- **Atasnoff and Clifford Berry:** İlk digital, binary makinesini yaptı.
- **John von Neuman:** Günümüzde bilinen pc parçalarını anlatan yazısını yazdı.
- **Jack Kirpy:** “Anakart” olarak gelişecek bilgisayar devre kartını yaptı.
- **1951’de UNIVAC** ilk ticari bilgisayar olarak çıktı.
- **İki sene sonra IBM Model 650** ‘Yİ ÇIKARTI. Bunlar “mainframe” denen büyük makinelerdi.
- **Mini kompütürler 1960’larda** çıkmaya başladı; fakat yaygınlaşması 30 yıl sonra hızlandı.
- **1990’larda PC’lerde** multimedya, ses ve video geliştirildi. BBS sistemi çıktı.
- **İnternet 1969’da** Amerikan Savunma Bakanlığı’nda savaş iletişiminde gelişmeyi sağlama amacıyla **ARPANET** adıyla başladı.
- **Daha sonra** savunma adı eklenerek **DARPENT** oldu.
- **Türkiye’de internet,** geniş alan şebekesi olarak Türk Üniversiteleri ve Araştırma Kurumları Ağı (TUVAKA) adıyla kuruldu.
- **Türkiye’de ilk uluslararası şebeke bağı** Ege Üniversitesi tarafından Türkiye ve Fransa arasında 9600 bps hızında kurulan **EARN** isimli ağıdır.

TEMEL ÖZELLİKLER, YAPI VE KONTROL

Temel Araçsal Yapı ve Kavramlar

- **İnternet en genel yapı olarak aşağıdakilerden oluşur.**
 - (a) Fiziksel olarak bilgisayarlar, bilgisayar kullanımı için gerekli klavye ve fare gibi parçalar ve ağ bağlantı teknolojileri,
 - (b) Bağlantı hizmet veren şirket ve araçlar,
 - (c) İnternette araştırma yapabilmek için Google, MSN, AOL ve Yahoo gibi araştırma motorları,
 - (d) Bilgisayarı çalıştırma ve internete bağlantı kurmak ve arama yapmak için hem bizim bilgisayarımızda hem de bağlantı ağındaki bilgisayarlarda uygun yazılımların (software) olması gerekir.
- **İnternet iletişimi:** Bilgisayarın bağlandığı şebekeler ağından geçerek kurulan ilişkiyi anlatır. “Kullanıcıları birbirine bağlayan şebekeler ağı.”
- **Siber uzay, sanal uzay (Cyberspace):** Bilgisayarla aracılanmış tüm iletişimlerin birlikte oluşturduğu bağlar, veriler, ilişkiler ve güçler mekanı.
- **İnternet (WEB):** Dünya çapında insanların bilgisayar bağlantısıyla kurduğu sistemler bütünü.

- **Sibernetik (Cybernetics):** Biyolojik, mekaniksel ve elektronik sistemlerde iletişim ve kontrol süreçlerinin kuramsal incelenmesine denir.
- **Sanal gerçeklik (virtual reality):** siber uzaydaki gerçek, sanal gerçek olarak nitelenir.

Ürün Biçimlendirme

- Teknolojik araçlar bilinçli olarak belli amaçlar doğrultusunda biçimlendirilir.⁴
- Bu biçimlendirme aynı zamanda teknolojinin nasıl kullanılacağını ve kullanılmayacağını da belirler.
- Aynı zamanda pazarlama ve hatta siyasal amaçlar da taşıyabilirler.

Örgütlenme ve Kontrol: Genel

- **Örgütlenme demek**, aynı zamanda kaçınılmaz olarak, kontrol mekanizmaları kurmak demektir.
- **İnternetin görünüşte merkezi** bir örgütlenme biçimi ve kontrolü yok gibi görünür ama vardır.
- **İnternet şebekelerinin örgütlenmesi** kapitalist ekonomik, kültürel ve siyasal Pazar yapısının serbest-Pazar imajını veren özelliklerini taşır.
- **Türkiye’de iki ayrı amaçlı internet yönetim sistemi vardır.**
 - 1) Türkiye Ulusal Akademik Ağ Bilgi Merkezi **ULAKBİM**
 - 2) Türkiye Ticari Amaçlı İnternet Yönetim Merkezi **TURNET**
- **Üretim araçlarına** sahiplik kontrol gücü verir.
- **Uluslararası bankalar** kredi kartı yoluyla hem alışverişin olmasını sağlamakta istenmeyen güçlere para veya yardım transferini engelleyerek, kapitalist sistemin güçlerine tehlike olan akışı kontrol etmektedir.
- **Şebekeleri** doğrudan satış ve dağıtım aracı şeklinde kullanarak üretilen malları satmak denetim gücü sağlar.
- **İnternette** teknoloji ve yaygın kullanılan yazılım üretimi ve dağıtımı ve hizmet sunumu kapitalist firmaların mülkiyetindedir.
- **Şebekeleri doğrudan satış ve dağıtım aracı şeklinde kullanarak üretilen malları satmak: Bu tür kullanım en az üç ana türde olmaktadır.**
 - a) En yaygın olan iletişim firmaların kullanımıdır.
 - b) Bu kültürel, ideolojik, enformasyon gibi yönetimle ve bilgi akımıyla ilişkili materyal olmayan malların sunumu yanında, hızla yayılmaya başlayan ikinci tür ise, elektronik süper marketler ve süper alışveriş merkezleri açarak elektronik şebeke kullanımıyla tüketim mallarını satma biçiminde gelişmektedir.
 - c) Ticari ve ekonomik indeksler ve rehberlerle firmalar hakkında temel bilgi vererek özel teşebbüs arasındaki iletişimi kolaylaştırmak.

Devlet Kontrolü

- **Devletin veya hükümetin kontrolünün** olması için internetin TRT gibi örgütlenmesi gerekmez.

- **Yapılacak sadece** Google gibi temel bağlantı noktalarıyla anlaşmak ve bu sırada da toplum yönetiminde yaptıkları yasal ve yasa dışı işleriyle internete uzatmaktadır. Bunu da yapmaktadırlar.
- **Ulus çapında** izleme sistemiyle kayıt yapılır, istenmeyen/tehlikeli içerikte yazanlar belirlenir ve gerekirse yargılanır.
- **İstenmeyen** web siteleri engelenir.
- **“İnternet detective”** adı verilen programlar bilgisayara yerleştirilir ve bu casus programlar ile bilgisayarda insanların ne yaptıkları kontrol edilir.
- **E-postalar** kolayca izlenebilir ve izlenmektedir.

Siber Uzak Ekonomisi

- **Siber uzay** bazıları sanki ekonomik ve siyasal yapılardan ve kontrollerden yalıtılmış olarak sunarlar. Bu yanlıştır, çünkü siber uzay Google gibi trilyonluk ekonomik yapıları ve ciddi şirket ve devlet kontrolünü içerir.
- **Satmak için** maddi bir ürünü olan bir şirket için internet en hızlı ve yaygın pazarlama ve satış mecrası olabilir.
- **Bu nedenle ki**, kısa zamanda birçok şirket kendi web sayfasını açtı ve reklamını ve satışını oradan yapmaktadır.
- **Yeni teknolojilerle** oluşturulan siber uzayda “sosyal/ağ network sermayesi”, “bilgi sermayesi”, “kültür sermayesi” oluşturulduğu belirtilmektedir.
- **Sosyal ağ sermayesi** (facebook sermayesi gibi) kişiden kişiye karşılıklı eylem ile oluşan değer olarak nitelenmektedir. Böyle sermaye olmaz.
- **Bilgi kapitali** enformasyon paylaşmanın güç paylaşması olduğu düşüncesine dayanır. Bu görüş de gülünçtür **çünkü** sermaye, kapitalist ekonomide, üretime katılarak sonunda “satın alma” gücü yaratan faktördür.
- **Bilgi sermayesi:** Başka güçler tarafından üretilmiş maddi ve düşünsel mallar hakkında alınan enformasyonlarla elde edilen “kullanım kararı” ile ilgili bilgidir.
- **Enformasyon ekonomisi:** Enformasyon üretimi, dağıtımı ve kullanımında zenginlik yaratan ekonomik örgütlenme ve ilişkiler yapısına denir.

KULLANICILAR VE KULLANIM BİÇİMLERİ

Kullanım Biçimleri

- a) Kitlelerin büyük çoğunluğunun kullanımı boş vakit geçirme ve eğlenme amaçlıdır.
- b) Eğitim amaçlı kullanma
- c) Akademik ve profesyonel kullanım
- d) İnternetle alışveriş için kullanım
- e) Kişiler arası iletişim için kullanım
- f) Sosyal ağa katılarak kullanım
- g) Çeşitli internet formlarına katılarak kullanım
- h) Bazıları ya kendi web sayfalarını açmakta, ya kendi bloglarını(gündelik) kurmakta ya da çeşitli bloglara(gündeliklere) üye olmaktadır.

Kötü Kullanım

- **İnterneti kötü kullanım**, özellikle “etik/ahlak” konusu içinde ele alınır.

- **İnternet dünyasında** genel kullanıcıların **kötü davranışları** olarak uygun olmayan dil kullanmayı ve çeşitli yollarla rahatsız etmeyi görürüz.
- **En sık kötü kullanımların** başında “spam” denen e posta ile istenmeyen iletiler gönderme, “hacking” denen bilgisayar korsanlığı ve çeşitli türlerdeki virüsleri yazma ve dolaşıma sokma gelir.
- **Davranış konusunda** internet öbekleri ve blogları internet etiği kuralları koymuşlardır. Bu kurallara uymayanlar o siteden atılırlar.

Örgütlü Kullanım: Profesyonelliğin İnternete Transferi

- **Örgütlü kullanım** örneğin basının internet gazeteciliğine başlamasıdır.
- **İnterneti kullanan** ticari ve diğer örgütler kendi örgüt kültürlerinin, iş yapış biçimlerindeki alışkanlıklarını ve rutinlerini doğal olarak internete de taşırlar.
- **Bugün internet ve bilgisayarlarla** iletişim şebekeleri özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerde şiddetle devam eden çıkar ve ideolojik mücadele alanı durumundadır.

Örgütlü Kullanım: Profesyonelliğin İnternete Transferi

- **Örgütlü kullanım**, örneğin basının internet gazeteciliğine başlamıştır.
- **Bugün internet ve bilgisayarla** iletişim şebekeleri özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerde şiddetle devam eden çıkar ve ideolojik mücadele alanı durumundadır.
- **İnterneti kullanan** ticari ve diğer örgütler kendi örgüt kültürlerini, iş yapış biçimindeki alışkanlıklarını ve rutinlerini doğal olarak internete de taşırlar.

İNTERNETİN SOSYAL ANLAMI VE SONUÇLARI

- **İnternet**, tv ve radyodan farklı olarak tartışma öbekleri gibi oluşumlardan geçerek kullanıcıların kendi görüşlerini sunduğu veya kendi düşüncelerine uygun kimselerle iletişim kurduğu açık bir platform potansiyeline sahipti.
- **İnternet ortamında**, katılanlar ve katılmak isteyenler için “demokratik katılım” ve “özgürlükçü ortam” oluşturulabilir.
- **Bütün bu ve diğer** birçok olasılıklar belli ölçüde kullanılmaktadır. *Fakat a)* “olabilir” ile “olanı” karıştırmamak ve *b)* olanın sosyal anlamını ve sonuçlarını çok iyi anlamak gerekir.

İnternetin Demokratik Katılma Sağlaması

- **İnternetin gazeteciliği** demokratlaştırdığı, topluma demokratik siyasal katılma getirdiği yaygın bir şekilde öne sürmektedir.
- **Demokratik katılmanın**, gerçekten bir katılma mı olduğu yoksa bir meşrulaştırma mekanizması mı veya sadece imajı mı olduğunu belirlememiz gerekir.
- **İlk önce**, katılmanın bir şeyi meşrulaştırmak için kullanılan bir taktik olup olmadığını tespit etmek gerekir.
- **İkinci olarak**, internetin gelmesiyle olan katılımlar sonucunda sosyal, ekonomik v kültürel dönüşümler olduğu gibi iddiaların geçerliliğini belirlemedir.
- **Aronowitz’in “Radical Democracy, Giddens’in “Dialogic Democracy”** ve internetin getirdiği söylenen diğer demokrasiler internetin ve yeni teknolojilerin promosyonunu yapan “şıngırlanmış heyecandan” öte gitmemişlerdir.
- **İnternet**, ulusal ve uluslararası çapta var olan ve sürdürülen egemenliklerin ve mücadelelerin sürdürüldüğü yeni bir alandır.

- **İnternet** yeni egemenlik ve mücadele alanı olarak örgütlü yaşamda yer alır.
- **Örgütlü yaşamın ek bir parçasıdır** ve bu yaşam koşulları tarafından belirlenmiştir.
- **Ne internetin kendisi ne de interneti kullanan bireyler** genel yaşamı belirleyecek güce ve konuma sahiptir.

İnternetin Bilgi Toplumunu Getirmesi

- **Televizyon** enformasyon (bilgi) toplumu getirmez **çünkü** tv'nin 24 saatlik içeriğinde böyle bir toplumu sağlayacak özellik çok az bulunmaktadır.
- **İnternet** bilgi toplumu getirmede önemli rol oynayabilir, **eğer** internet bilgi toplumu oluşturacak bir şekilde kullanılırsa ve internette bilgi toplumunu oluşturulacak içerikler bedava konursa.
- **Göran Therborn** İsveç'in dünyanın tek bilgi ve enformasyon toplumu olduğunu belirtiyor ve gösterge olarak da hizmet ve enformasyon alanındaki çalışmaların sayısının fazlalığını veriyor.

İnternetle Ağ Toplumunun Gelmesi

- **İnternet** ile yeni bir toplum biçimi geldiği ve bunun da *network/ağ toplumu* olduğu yaygın bir şekilde söylenmektedir.
- **Bir toplumun internet ağ toplumu** olması için insanların yaşamlarını internet kullanarak üretmesi gerekir.
- **Bilgi toplumu için asıl** olması gereken, sadece yönetimin değil, halkın kendini bilgiye dayalı kullanımdan ve rasyonel (akılcı) karar vermeden geçerek materyal ve düşünsel olarak gerçekleştirebilmesidir.
- **İnternet toplumu**, küreselleşme ve ulus ötesilik ile bağlanarak, sanki geleceğin toplumunun böyle olacağı müjdesi vermektedir.
- **Küreselleşme ve ulus ötesilik** internet ağları ve bu ağlardaki iletişim ve ilişkilerle oluşmaz.

İnternetin Var Olan Değerleri, Örgüt Biçimlerini ve Güç Yapılarını Değiştirmesi

- **Önce şunları belirletim:**
 - a) “İnternet” özne mi ki, örgütlenme biçimlerini ve güç yapılarını değiştiriyor?
Değiştirmez, çünkü cansız araçlardan oluşmaktadır.
 - b) İnternetin gelişmesiyle dev şirketler güç kaybetti, yeni örgütlenme yapılarıyla yeni güçler mi ortaya çıktı? **Hayır**, dev şirketler yeni teknolojilerle daha da güçlendi. İnternet şirketleri, örgütlenme yapılarını, özel mülkiyet sistemini değiştirmedir.
 - c) İnterneti kullanan milyonlarca insanların kaç tanesi siyasal ve ekonomik kullanmaktadır? **Diyelim ki** hepsi de “Arap Baharı” ve “Demokrasi rüzgarıyla” coşmuş bir şekilde interneti kullansınlar, bu kullanımla düşüncelerini söylemek ötesinde ne yapabilirler ki internet ile ekonomik ve siyasal yapıyı değiştirmek için.
- Elbette her yeni teknolojik araç, dayandığı gereksinimleri gidermede, o aracı yaratanların amaçlarını karşılar.
- İletişim, belli örgütlü yer ve zamanda, belli amaçları olan ilişkileri anlatır.

İnternetin Kitleleri Güçlendirmesi (Empowerment)

- **Günümüzde en yaygın** söylemlerden biri de internetin insanları güçlendirdiğidir.

- **Bu söylem ancak interneti** bilgi toplayarak ve kullanarak kontrol mekanizmaları geliştiren siyasi ve ekonomik güçlüler veya dayanışma kurmak ve geliştirmek isteyen aktif (etkin) güçsüzler için geçerlidir.
- **Televizyonun önünde yapılan** “mücadeleci discourse” gibi, bilgisayarla sanal uzayda verilen mücadele de insanı ve toplumu, insanlar günlük yaşamlarında örgütlü haksızlıklara karşı örgütlü mücadele vermedikten sonra, geçici tatmin ötesinde hiçbir yere götürmez.
- **Elbette**, internet yoluyla yaşamımızda bazı şeyler kolaylaştı, ama interneti her derdimize deva olan “çağdaş kurtarıcı melek” olarak ilan etmenin geçerli bir yanı yoktur.
- **En önemlisi:** dünyada insanların en çok gereksinim duyduğu şeyler, bilgisayar lüksüne sahip olma veya bilgisayar lüksüyle chat ve sanal ilişki kurma, enformasyon toplama veya haber alma ve bilgilendirme değildir, yiyecek ve içecek, giyecek, sığınak, barınak ve yeterli sağlık hizmetleri elde edebilmelidir; özlüce insanca yaşayabilmedir.

Sosyal Medya

- **Sosyal Medya: Yeni teknolojilerle** kurulmuş bir ilişkiler ağına verilen isimdir.
- **Sosyal medya** kavramıyla gelen öbikleştirme bilimsel geçerliliğe sahip değildir; geçersizdir.
Açıklayalım:
 - İletişim araçları, sosyal içinde üretilir ve kullanılır. Sosyal olmayan veya sosyalin dışında bir iletişim aracı düşünülemez.
 - Sosyal medyanın sosyal ilişki/etkileşim medyası olduğu belirtilmektedir. Bu yanlıştır, çünkü en eski olan paradan ve yazıdan başlayarak her araç/medya sosyal ilişki medyasıdır.
 - Bilgisayar ve internet gibi günümüzde hızla yaygınlaştıran yüksek seviyedeki kontrol araçlarının erişebilirlik ve devasa karakterlerinin, onları sosyal medya yaptığı iddia edilmektedir. **Yanlış, çünkü** sosyal medyanın özellikleri diye ileri sürülen özellikler, “sosyal olmayan araçlar” bölümüne sokacak özellikler değildir.
 - Sosyal medyayı oluşturan ölçütlerden biri de “içeriğin kullanıcılar tarafından” üretildiğidir. **İçerik** kullanıcı tarafından doldurulsun veya doldurulmasın, her araç sosyaldir; siyasal alanda kullanılıyorsa, siyasaldır; ekonomik amaçla kullanılıyorsa, ekonomiktir; kültürel amaçlıysa, kültürelidir.
 - “Sosyal medya” denen şeyle ilgili göstergelerin hepsi de tarih boyu “araç” ile ilgili olarak zamanın kısaltılması, yere bağımlılığın azaltılması veya ortadan kaldırılması, aşınabilirlik ve erişim kolaylığı gibi gelişimlerle ilgilidir. Sunulan **ölçütler geçersizdir.**
 - Televizyon endüstriyel medya olarak sunulmakta; ama internete “sosyal medya” denilmektedir: **Sunulan gerekçeler yukarıdaki gibi aracın özellikleridir; sosyal olmasının veya olmamasının göstergeleri değil.**
 - Bilgisayar ve internet, tüm diğer medya gibi sosyale/toplumsala aittir. **Siber uzay, insanlık tarihinde en yoğun kontrolün olduğu, fakat sonsuz özgürlüğün var olduğu sanıldığı bir alandır.**
 - Sosyal medya denilen internet/web ile kurulan ilişkilerin sosyal olması gerekir.
- Biz kendimiz, giysilerimizdeki ve taşıdıklarımızdaki marka işaretiyle yürütülen canlı reklam araçlarıyız ve en sosyal medyayız.

ÜNİTE SONU